

POLITIET

Justis- og beredskapsdepartementet

Postboks 8005 Dep

0030 OSLO

Politidirektoratet

Deres referanse:

20/1247

Vår referanse:

20/69017 - 26

Dato:

26.08.2020

Høringsinnspill fra Politidirektoratet - Forslag til ny beredskapshjemmel i utlendingsloven

Politidirektoratet viser til høring fra Justis- og beredskapsdepartementet med forslag til ny beredskapshjemmel i utlendingsloven. Frist for å avgi høringsuttalelse er satt til 31. august.

Forslaget gir adgang til å beslutte at utlending som fyller vilkårene for beskyttelse etter utlendingsloven § 28 første ledd bokstav b, ikke skal få status som flyktning i Norge i en situasjon med økte asylankomster. Den aktuelle gruppen får etter forslaget en tillatelse som ikke danner grunnlag for familieegjenforening og først danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse etter to års botid i Norge.

Politidirektoratet har forelagt forslaget for alle politidistrikter og for Politiets utlendingsenhet. (PU). Vi har fått innspill fra Oslo politidistrikt, Finnmark politidistrikt og PU. Enkelte merknader er innarbeidet i dette høringssvaret, og innspillene er vedlagt i sin helhet. Innlandet politidistrikt har ikke inngitt høringsinnspill, men uttaler støtte til forslaget.

Politidirektoratet forstår departementets ønske om å redusere incentivene for utlendinger som ønsker å komme til Norge. Erfaring fra 2015 viser at ankomster utover normale svigninger, utfordrer det etablerte systemet.

Politidirektoratet vil i det følgende kommentere enkelte konsekvenser forslaget har for politets arbeid. Vi har også noen merknader til vernet i utlendingsloven § 73, som ikke er omhandlet i høringsnotatet.

Konsekvenser ved økte ankomster

PU peker på at en markant økning i antall asylsøkere vil kunne medføre risiko for uriktige innvilgelser. Det kan være utfordrende for politiet og øvrig utlendingsforvaltning å avdekke kriminelle søkere eller andre forhold som kan ha betydning for søknaden, når svært mange skal gjennomgå registrering og søknadsbehandlig på kort tid. I en slik situasjon vil det være en fordel at det er gitt midlertidige tillatelser, uten grunnlag for familieegjenforening. Utlendingsforvaltningen får da anledning til å gå grundigere inn i alle sakens sider når

Politidirektoratet

søknaden skal fornyes. Politidirektoraet er enig med PU i at dette er forhold som med tyngde taler for forslaget om ny beredskapshjemmel.

Spesielt om utvisningsvernet

I høringsnotatet viser departementet til at forslaget medfører at det vil ta lengre tid for utlendinger som omfattes av foreslått beredskapshjemmel å oppnå utvidet utvisningsvern etter utlendingsloven § 68, som regulerer utvisning av utlendinger med permanent oppholdstillatelse.

PU viser imidlertid til at utlendinger som gis tillatelse etter utlendingsloven § 28 første ledd bokstav b er vernet mot utsendelse etter utlendingsloven § 73, og at de utvisningssaker som politiet oppretter for utlendinger med en slik tillatelse, etter praksis får saken henlagt i UDI. PU viser til at utlendingsmyndighetene eventuelt må gå om veien om tilbakekall for å kunne utvise utlending som er omfattet av vernet i § 73.

Det antas videre at utlending som får tillatelse etter beredskapshjemmelen, ikke omfattes av utlendingsloven § 73 og vern mot utvisning, og at vilkårene for utvisning dermed vurderes på vanlig måte. Politidirektoratet savner imidlertid departementets gjennomgang av hvilke konsekvenser forslaget om ny beredskapshjemmel vil ha for vurderingen av vernet i utlendingsloven § 73.

PU anbefaler i forlengelsen av sitt innspill, at departementet vurderer hvorvidt § 73 kan endres, for å gjøre saksbehandlingen mer effektiv i alle saker om utvisning der utlending faller inn under det utvidede flyktningebegrep, slik at det ikke er nødvendig å gå veien om tilbakekall. PU foreslår for eksempel at utlendingens behov for vern vurderes på tidspunkt når utvisning kan være aktuelt. Politidirektoratet støtter anbefalingen, selv om det erkjennes at forslaget faller noe på siden av denne høringen.

Spesielt om krav til dokumentert identitet

I høringsnotatet viser departementet til at utlendinger som omfattes av forslaget, vil være unntatt fra dokumentasjonskravet ved fremsettelse av ny søknad. PU stiller i sitt høringsinnspill spørsmål om hva som er bakgrunnen for forslaget. PU har et nasjonalt ansvar for å fastsette identitet, og utforingene knyttet til bruk av falsk og dobbel identitet er omfattende og vel kjent.

PU foreslår at søkere som får tillatelse etter beredskapshjemmelen, må dokumentere sin identitet når de søker om tillatelse etter to år for å kunne oppnå tillatelser som danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse og familegjenforening. Politidirektoratet støtter forslaget, så sant beskyttelsesbehovet ikke er knyttet til konflikt med hjemlandets myndigheter på tidspunktet for søknad om ny tillatelse.

Konsekvenser for politiets arbeid med den aktuelle gruppen

Det vises til Oslo politidistrikts høringsinnspill, hvor konsekvensene for politiets arbeid som førstelinje i utlendingsforvaltningen fremgår. Departementets formål med forslaget er en antagelse om at færre asylsøkere vil reise til Norge. Dersom antagelsen slår til, vil det medføre ressursbesparelse for politiet, herunder PU, ved at færre søkere skal registreres og færre vedtak effektueres.

På den andre side viser både Finnmark og Oslo politidistrikt til at forslaget vil kunne medføre økt ressursbruk for den enkelte, når utlendingene må fremme søknader i flere omganger fordi første tillatelse er midlertidig og bare gjelder for to år.

Oslo politidistrikt viser til at forslaget vil medføre økt tolkebruk for politiet, idet politiet underretter om vedtak ved hjelp av tolk i saker der det er søkt om beskyttelse.

Oslo politidistrikt viser videre til at det vil medføre økt ressursbruk ettersom politiet som førstelinje skal saksforberede søknad om fornyet tillatelse og må undersøke hvorvidt det er grunnlag for fornyelse. Politidirektoratet bemerker imidlertid at en ny vurdering ved fornyelse vil være enklere enn å vurdere enn tilbakekall av tillatelse på et senere tidspunkt.

Med hilsen

Ane Kvaal
Seksjonssjef

Kristin Aabelvik Evensen
Saksbehandler

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Vedlegg:

Høringsinnspill fra Politiets utlendingsenhet - Forslag til endringer i utlendingsloven - ny beredskapshjemmel

Høringsinnspill fra Oslo politidistrikt – forslag til endringer i utlendingsloven ny beredskapshjemmel

Høringsinnspill - forslag til endringer i utlendingsloven - ny beredskapshjemmel - Finnmark politidistrikt

POLITIET

Politidirektoratet

Postboks 2090 Vika
0125 Oslo

Politiets utlendingsenhet

Deres referanse:
20/69017-3

Vår referanse:
20/100910 - 1

Dato:
14.08.2020

Høringsinnspill fra Politiets utlendingsenhet - Forslag til endringer i utlendingsloven - ny beredskapshjemmel

Det vises til Politidirektoratets (POD) henvendelse av 10.juni 2020, vedlagt høringsnotat fra Justis- og beredskapsdepartement med forslag til endring i utlendingsloven og utlendingsforskriften. Departementet foreslår at ved økte asylankomster kan Kongen i statsråd beslutte at utlendinger som ikke er flyktninger etter Flyktningkonvensjonen, men som har et subsidiært beskyttelsesbehov, ikke skal få flyktningstatus i Norge. De skal i stedet innvilges en midlertidig oppholdstillatelse.

Forslaget er et ledd i myndighetenes beredskap ved en eventuell fremtidig økning i asylsøkertilstrømmingen til Norge. Formålet er å begrense masseankomster til Norge ved en eventuell liknende situasjon som oppstod i 2015.

Politidirektoratet ber om at innspill til høringen i første rekke tar utgangspunkt i hvilke konsekvenser og eventuelle utfordringer forslaget får for politiets arbeid med den aktuelle gruppen. Politidistriktene og PU bes særskilt knytte kommentarer til de økonomiske og administrative konsekvensene av forslaget.

Frist for høringsuttalelse til POD er 10.august 2020. I dialog med POD har PU fått utsatt fristen til 17. august. Nedenfor følger høringsinnspill fra Politiets utlendingsenhet (PU).

1 Bakgrunn og nærmere om forslaget

Etter tidligere utlendingslov av 1988 fikk bare personer omfattet av Flyktningkonvensjonen (konvensjonsflyktninger) status og oppholdstillatelse som flyktning. De som i dag får beskyttelse (asyl) etter utlendingslovens § 28 første ledd bokstav b var imidlertid vernet mot utsendelse og fikk oppholdstillatelse på humanitært grunnlag (jf. tidligere utlendingslov § 8 annet ledd, jf. utlendingsforskrift § 21 første ledd).

Med utlendingsloven av 2008 innførte Norge et såkalt utvidet flyktningbegrep. I Norge gis flyktningstatus både til personer som fyller vilkårene i FNs flyktningkonvensjon

Politiets utlendingsenhet

(konvensjonsflyktninger) og til utlendinger som har rett til internasjonal beskyttelse på annet grunnlag (subsidiært beskyttelsesbehov), jf. utlendingsloven § 28 første ledd bokstav a og b.

Den norske ordningen med å gi flyktningstatus også til personer som er vernet etter andre folkerettslige regler enn dem som følger av Flyktningkonvensjonen, avviker fra EUs statusdirektiv (rådsdirektiv 2011/95/EU) som skiller mellom "konvensjonsrelatert beskyttelse" og "subsidiær beskyttelse". Den norske ordningen avviker også fra andre europeiske lands reguleringer.

Departementet mener at dagens ordning, som gir gruppen flere særrettigheter enn hva Norge er folkerettslig forpliktet til, kan gi incentiver for tilstrømming til landet. PU deler departementets vurdering. Vi viser til PUs tidligere innspill om det utvidede flyktningbegrepet i høringsuttalelse av 2. februar 2016: *"Det er ingen grunn til å opprettholde norske særordninger som er mer liberale enn sammenlignbare land. Regelverk og praksis bør i størst mulig grad harmoniseres med de andre landene i Schengen"*. PU mener derfor det er behov for denne beredskapshjemmelen. Ved betydelig økning i antall asylsøkere, bør det foreligge et effektivt rammeverk for å kunne sette i verk nødvendige tiltak.

Andre konsekvenser av utvidet flyktningbegrep

For ordens skyld vil PU i tillegg bemerke at en annen uheldig konsekvens av det utvidede flyktningbegrepet i norsk rett er det utvidede utvisningsvernet, som denne gruppen omfattes av. Denne konsekvensen ble i liten grad vurdert i forarbeidene til dagens utlendingslov og problemstillingen tas heller ikke opp i høringsnotatet. Under punkt 3 gjennomgår departementet bakgrunnen for at den særnorske ordningen ble inntatt i utlendingsloven av 2008. Departementet viser til NOU 2004:20 hvor lovutvalget bl.a. la vekt på at loven av 1988 tilsørte at det finnes en betydelig gruppe som ikke er omfattet av Flyktningkonvensjonen, men som likevel har rett til internasjonal beskyttelse mot overgrep. Høringsnotatet viser videre til at etter gjeldende rett følger det også visse særrettigheter med flyktningstatus, både i utlendingsloven og i annen lovgivning. Høringsnotatet tar en kort gjennomgang av disse.

Imidlertid, notatet nevner ikke at hovedutfordringen ved den særnorske ordningen med å gi asylstatus til utlendinger med subsidiært beskyttelsesbehov, er at de ble gitt et utvidet utvisningsvern. Dette følger av ordlyden i loven § 73 om absolutt vern mot utsendelse, hvor utsendelsesvernet (non refoulement) er til hinder *ved alle former for vedtak etter loven*. En gjennomgang av Ot.prp. nr. 75 (2006-2007) viser at forholdet mellom det utvidede flyktningbegrepet og utvisningsreglene synes å være lite vurdert. I kapittel 5 om Vilkårene for beskyttelse, side 69, drøfter departementet det folkerettslige utgangspunkt og gjennomføring i norsk rett, uten å nevne utvisningsvernet når det redegjøres for ulikheten i rettsposisjonen mellom flyktningstatus og tillatelser gitt etter gammel lov § 8 annet ledd. I pkt. 5.1.7, hvor hovedstrukturen i utvidet flyktningbegrep blir vurdert, er departementet uenig med lovutvalget som mener at selve "statusspørsmålet er uvesentlig etter at utlendingen har fått permanent oppholdstillatelse". Departementet viser til at en som har flyktningstatus som utgangspunkt ikke kan utvises, men vurderer ikke nærmere hvilke mulige konsekvenser dette kan få i utvisningssakene (for eksempel at flere utvisningssaker må henlegges selv om det kan dreie seg om alvorlige straffbare forhold). Heller ikke i kapitlet som omhandler utvisning, pkt 15.6.4 Absolutt vern mot utvisning, eller i pkt. 5.9 om Absolutt vern mot utsendelse, vurderes effekten av at alle som vil bli omfattet av det utvidede flyktningbegrepet, også skal gis asylstatus.

Med enkelte justeringer av utlendingsloven § 73 i forbindelse med lovendring 22. juni 2018, er gjeldende rett fortsatt at utlendinger som etter tidligere lovgivning kunne få vedtak om utvisning etter ilagt straff, vil få sin utvisningssak henlagt pga. utsendelsesvernet. Dersom § 73 ikke er til hinder for utsendelse, må norske myndigheter gå veien om tilbakekall av asylstatusen. PU anbefaler at departementet også vurderer ineffektiviteten ved det særnorske utvisningsvernet for personer som har hatt et subsidiært beskyttelsesbehov, når behovet for den foreslåtte beredskapsbestemmelsen skal begrunnes. En situasjon med masseankomst av asylsøkere vil etter PUs syn forsterke den uheldige ulikheten mellom Norge og øvrige land i Europa.

Økning av antall asylsøkere utover de normale svingningene i antall søknader, vil generelt medføre risiko for uriktige innvilgelser. Høye ankomster vil videre legge et press på asylsakssystemet i ankomstfasen som også kan gjøre det mer utfordrende for politiet å avdekke søkere som er kriminelle, med risiko for at nye straffbare handlinger kan begås i Norge. Et stort press på asylsakssystemet kan gjøre det mer krevende å avdekke forhold hos søkere hvor det av ulike grunner allerede ved ankomst er grunnlag for utvisning. Hensynet til å forebygge kriminalitet i samfunnet taler således også for den foreslåtte beredskapshjemmelen. I politiets arbeid med eventuelle utvisningssaker, vil det være betryggende at det i en masseankomstsituasjon ikke innvilges asylstatus til søkere med et subsidiært beskyttelsesbehov, som gir vedkommende et utvidet utvisningsvern.

2 Når beredskapshjemmelen skal gjelde

Departementet har under punkt 6.3 i høringsnotatet vurdert hvilket tidspunkt beredskapshjemmelen skal kunne tre i kraft, samt varigheten av beslutningen. PU deler i all hovedsak departementets vurderinger under dette punktet, men har enkelte kommentarer.

Departementet viser til at bestemmelsen er ment å få effekt i en situasjon med betydelig økning i asylsøkertilstrømmingen, men at det ikke vil være krav om at situasjonen skal karakteriseres som en krisesituasjon. Videre vil den være aktuell ved en rask økning av asylsøkertilstrømmingen til Norge, hvor norske myndigheter får utfordringer knyttet til mottak av asylsøkerne, bl.a. av hensyn til innkvartering. Det vises videre til at en rask og uventet økning i asylankomstene også kan påvirke registreringen, muligheten for tilstrekkelig kontroll, samt videre saksbehandling og kan dermed begrunne iverksettelse av tiltak. Ikke minst ved de sistnevnte omstendighetene vil det være av stor betydning for PUs oppgaveutførelse at bestemmelsen trer i kraft. Erfaringen tilsier at det både tar tid og vil kreve ikke ubetydelig med ressurser å få oppbemannet organisasjonen for å kunne møte trykket fra en rask økning i asyltilstrømmingen.

Departementet har vurdert at det ikke er hensiktsmessig å presisere nærmere i loven *hvilken* situasjon som kan aktualisere bruk av den foreslåtte bestemmelsen. Bestemmelsens karakter, og uforutsigbarheten i den internasjonale og europeiske flyktningsituasjonen, gjør det nødvendig med en viss fleksibilitet. PU deler departementets vurderinger om behovet for fleksibilitet, herunder at departementet mener bestemmelsen må kunne få anvendelse også *før* de nevnte utfordringene viser seg, hvis økningen i asylankomstene gir en *klar risiko* for at slike utfordringer vil oppstå. Formålet med beredskapsbestemmelsen bør etter PUs syn være at den trer i kraft for å hindre og forebygge at de nevnte uheldige utfordringene oppstår. PU bemerker imidlertid at det bør vurderes å innta i lovteksten at det er tilstrekkelig med en *klar risiko* for uheldige utfordringer for at bestemmelsen skal tre i kraft.

3 Manglende krav om dokumentert identitet

Under punkt 6.7 i høringsnotatet vurderer departementet forholdet til andre bestemmelser om opphold etter søknad om asyl i utlendingsloven, herunder sammenlignes oppholdstillatelser gitt i medhold av beredskapsbestemmelsen og oppholdstillatelser gitt som følge av sterke menneskelige hensyn etter utlendingsloven § 38, blant annet retten til familieinnvandring og underholdskrav. Det meste under dette punktet faller utenfor PUs ansvarsområde og vi har ingen innspill til dette.

PU har imidlertid et nasjonalt ansvar for å fastsette identiteten til asylsøkere, jf. Instruks for PU av 1. mai 2005 og PODs rundskriv 2012-005. I saker om oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 38 stilles det et krav om dokumentert identitet, jf. forskriften § 8-12. Kravet om dokumentert identitet er foreslått *ikke* å gjelde for utlendinger som gis tillatelse etter beredskapshjemmelen. Det er ikke gitt noen begrunnelse for dette og PU finner løsningen uheldig. Utfordringene med bruk av falsk identitet og dobbelt identitet er vel kjent for utlendingsmyndighetene og ID-forvaltningen i Norge. En stor og rask økning i asyltilstrømmingen medfører også en økt risiko for at søknader fremsettes med uriktig identitet. Både statsborgerskap og alder er sentrale ID-elementer som det antakelig er høyest risiko for at det gis uriktige opplysninger om. For søkere med subsidiært beskyttelsesbehov, som ikke er knyttet til forfølgelse fra hjemlandets myndigheter, bør det derfor stilles krav om at identiteten skal dokumenteres når oppholdstillatelsen etter to år skal danne grunnlag for permanent oppholdstillatelse (PO) og familieinnvandring. Et krav om dokumentasjon kan uansett ikke komme i konflikt med et behov for beskyttelse, jf. utlendingsloven § 83 andre ledd. De beste grunner taler derfor at det stilles krav om dokumentert identitet etter to år når tillatelsen endrer karakter.

4 Konsekvenser og eventuelle utfordringer for PUs arbeid

PU har et nasjonalt ansvar for registrering av alle asylsøkere, fastsette identiteten til utlendinger og iverksette alle negative vedtak i asylsaker. Forslaget om at det skal gis en midlertidig oppholdstillatelse hvor utlendingen først etter to år skal få en oppholdstillatelse som gir rett til PO og familieinnvandring, antas å ha mindre konsekvens for PUs arbeid. PU behandler ikke fornyelser av oppholdstillatelser.

Beredskapshjemmelen antas å kunne motvirke at ankomstene fortsetter å øke og kan således bidra til at PUs arbeid i ankomstfasen med registreringer, undersøkelser og ID-avklaring ivaretas på en god måte. PU legger til grunn at det forutsettes at bestemmelsen raskt kan tre i kraft ved klar risiko for rask og stor økning av asylankomstene, og at endringen om lavere mulighet for å få asylstatus i Norge blir klart kommunisert ut. Som et ledd i beredskapsarbeidet bør det lages en kommunikasjonsstrategi rundt dette, samt kartlegge alle plattformer hvor informasjonen skal formidles raskt og enkelt.

Videre nevner PU at dersom det blir stilt krav om dokumentert identitet når tillatelsen etter to år skal danne grunnlag for PO og familieinnvandring, vil også dette kunne forenkle noe av arbeidet i ankomstfasen knyttet til ID-avklaring. Det forutsettes at forsvarligheten av dette vurderes nøye, hvilket vil avhenge av ankomstsituasjonen, hvilke søkergrupper som ankommer og hvilke asylanførsler som fremsettes. Når det ikke gis oppholdstillatelse med asylstatus omfattes utlendingen heller ikke av et utvidet utvisningsvern. Det vil igjen bidra til å forenkle politiets arbeid med utvisningssaker.

Til slutt nevnes at i arbeidet med å vurdere om bestemmelsen skal tre i kraft, antas det at PU bør styrke etterretningsarbeidet og bidra med økte og oppdaterte etterretningsrapporter om modus og situasjonen i Europa.

5 Administrative og økonomiske konsekvenser

I forbindelse med vurdering av om beredskapshjemmelen skal tre i kraft antas det at det blir økt kommunikasjon mellom PU, POD og departementet, i form av møter og skriftlige besvarelser og rapporter. Det antas videre at bestemmelsen kan føre til flere klagesaker. Den kan også ha et potensiale for fremsettelse av gjentatte søknader om beskyttelse og omgjøringsanmodninger.

PU kan ikke se at lovendringene får store administrative eller økonomiske konsekvenser for PU. Det antas at anvendelse av beredskapsbestemmelsen vil kunne håndteres innenfor vanlig drift og ordinære budsjetter.

Vennlig hilsen

Marianne Jakobsen
avdelingsleder

Rolf Odner
fungerende seksjonsleder

Saksbehandlere:
Karianne Larsen
Anne Karin Storhaug

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

POLITIET

Politidirektoratet

Postboks 2090 Vika
0125 Oslo

Oslo politidistrikt

Deres referanse:

Vår referanse:
20/69017 - 23

Dato:
10.08.2020

Høringsinnspill fra Oslo politidistrikt – forslag til endringer i utlendingsloven ny beredskapshjemmel

Det vises til Politidirektoratet (POD) sin oversendelse av 10. juni 2020 hvor det bes om innspill til Justis- og beredskapsdepartementets høringsnotat. I korte trekk foreslås det at ved eventuelle fremtidige asylstrømminger til Norge, skal det gis en oppholdstillatelse som ikke danner grunnlag for permanent opphold de to første årene til personer som i utgangspunktet faller inn under "det utvidede flyktningbegrepet" i utlendingsloven § 28 første ledd bokstav b, men ikke under flyktningbegrepet i flyktningkonvensjonens artikkel 1 A (2). Med det anerkjennes de ikke som flyktninger, men i stedet gis oppholdstillatelse som først danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse etter to års botid i Norge. Oppholdstillatelsen gis på grunnlag av et subsidiært beskyttelsesbehov.

Politidirektoratet ber om at innspill til høringen i første rekke tar utgangspunkt i hvilke konsekvenser og eventuelle utfordringer forslaget får for politiets arbeid med den aktuelle gruppen. Det bes særskilt om innspill til de økonomiske og administrative konsekvensene av forslaget.

Frist for tilbakemelding til Politidirektoratet er innen utgangen av 10. august 2020.

Generelt

Innspillet er utarbeidet av Seksjon for utlendingsforvaltning ved Oslo politidistrikt. Siden høringsinstansene bes om å gi innspill om forslagets eventuelle konsekvenser og utfordringer for politiets arbeid, vil ikke høringsnotatets innhold kommenteres i særlig grad. Generelt vurderes det at forslaget nok kan ha en viss effekt for å begrense en flyktningstrøm dersom det eventuelt skulle oppstå en liknende situasjon som skjedde i 2015, som det er oppsummert i høringsnotatets pkt. 7. Ellers har vi forståelse for at det er ønskelig å forsøke å begrense innvandring i perioder hvor det oppstår flyktningkriser eller flyktningstrømmer tilsvarende det vi opplevde i 2015.

For øvrig har vi ingen bemerkninger til lovtekst og forskriftstekst nevnt i pkt. 8 og 9.

Oslo politidistrikt

Forslagets konsekvenser/ utfordringer for politiets arbeid

Som nevnt i høringsnotatet, vil beredskapshjemmelen føre til at den aktuelle gruppen ikke vil få rett til familieinnvandring de to første årene med tillatelse, og de to årene vil heller ikke danne grunnlag for permanent opphold. Utover antagelsen om at forslaget vil kunne begrense antallet flyktninger ved en fremtidig flyktningstrøm, ser vi at forslaget rent praktisk vil føre til noen forandringer for politiets arbeid.

Forslaget vil blant annet føre til en "utsettelse" av et uvisst antall søknader om familieinnvandring. Vår oppfatning og erfaring er at mange som flykter i forbindelse med en flyktningkrise, uavhengig om de anses som flyktninger etter "det utvidede flyktningbegrepet" eller etter flyktningkonvensjonens snevrere flyktningbegrep, vil ha interesse i å søke om familieinnvandring med sine nærmeste familiemedlemmer. Det kan derfor antas at forslaget vil innebære at søknader om familieinnvandring fra familiemedlemmer til den aktuelle gruppen vil utsettes med to år, forutsatt at de blir boende i Norge også etter at de to årene har gått.

For utlendingsforvaltningen som helhet (særlig utenriksstasjoner og UDI) kan det føre til redusert ressursbruk. For politiet vil det medføre et færre antall effektueringer av tillatelser i den to års perioden etter en eventuell flyktningstrøm. Som det fremgår av høringsnotatets tabell på s. 2, faller imidlertid det klare flertallet av de som får opphold som flyktninger inn under flyktningbegrepet i flyktningkonvensjonen, så det er begrenset hvor mye redusert ressursbruk det vil få for politiets arbeid med å effektuere disse tillatelsene når søknadene er innvilget og de reiser inn til Norge.

Videre ser vi at forslaget vil medføre flere oppmøter hos lokalt politidistrikt for den aktuelle gruppen, sammenlignet med hva dagens løsning ville medført. Vanligvis gis oppholdstillatelser for flyktninger for tre år, jf. utlendingsforskriften § 10-13. Deretter er det mulig å søke permanent opphold. De som ikke fyller vilkårene for permanent opphold søker i stedet fornyelse.

For den aktuelle gruppen vil det imidlertid ikke være aktuelt å søke permanent opphold før etter fem år. Det betyr at de alltid må søke fornyelse etter to år, noe de ikke må i dag. I den sammenheng vil vi nevne at ved effektuering av tillatelser til flyktninger bestiller politiet tolk slik at det skal forstå innholdet av tillatelsen sin, noe som er en mer ressurskrevende oppgave enn andre effektueringer.

Det fremgår videre av høringsnotatets pkt. 6.4 at et av hensynene bak forslaget er at det vil gi norske myndigheter en utvidet adgang til å vurdere opphør av subsidiær beskyttelse og tilbakekall av oppholdstillatelse som er gitt i medhold av forslagets bestemmelse. Det vil dermed også medføre mer saksforberedelse for politiet ved at det gis anledning til å kontrollere om vilkårene for tillatelsen har vært og fremdeles er oppfylt. På generelt grunnlag vil det å potensielt kunne avdekke tilbakekall det på et tidlig stadium være kostnadsbesparende på sikt, både for samfunnet som helhet og for politiets arbeid med disse sakene.

Det bemerkes i denne sammenheng, at hensynet til kontroll, for øvrig også vil gjelde etter de to første årene. Derfor er det viktig at dagens presisering utf. § 10-13 første ledd andre punktum vil gjelde tilsvarende for forslaget til et nytt andre ledd til bestemmelsen, slik det er foreslått i høringsnotatets pkt. 9.

Med hilsen

Jan Eirik Thomassen
Enhetsleder

Saksbehandler
Marius Kjønnøy Kongsberg
Juridisk rådgiver
Telefon: 22 34 22 07

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Kopi:
Fredrik Strøm
Jan Eirik Thomassen

POLITIET

Politidirektoratet

Postboks 2090 Vika
0125 Oslo

Finnmark politidistrikt

Deres referanse:

Vår referanse:
20/69017 - 20Dato:
3.8.2020**Høringssvar - forslag til endringer i utlendingsloven - ny beredskapshjemmel**

Finnmark politidistrikt viser til Justis- og beredskapsdepartementets forslag om ny beredskapshjemmel hvor utlending ikke skal anerkjennes som flyktning jf, utl. § 28 første ledd bokstav b, men i stedet gis oppholdstillatelse som først danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse etter to års botid i Norge.

Distriktet ser behovet for foreslåtte lovendring, da med særlig tanke på flyktningestrømmen over Storskog i 2015. Hvorvidt beredskapshjemmelen vil utgjøre noen stor forskjell for distriktets saksbehandling er uklart, da det vil komme an på hvor hyppig bestemmelsen vil anvendes av beslutningstaker.

Såfremt beredskapshjemmelen anvendes vil det imidlertid gi merarbeid for politiet ettersom det blir en gruppe søkere som må fornye oppholdstillatelser som tidligere ikke har hatt behov for det. Det fremgår av forslaget som uklart hvorvidt den første tillatelsen skal gis for to år eller for en kortere periode. Flere fornyelser som må fornyes enten av politiet eller UDI vil som nevnt skape merarbeid. Det bør således gis midler til å håndtere de økonomiske og administrative konsekvenser forslaget vil kunne gi politiet i god tid før en slik beredskapsbestemmelse tas i bruk.

Avslutningsvis påpekes det at bestemmelsen kan gi en negativ konsekvens på manglende vilje eller ønske om å integrere seg i samfunnet da det tar lengre tid å få permanent opphold, og det gis en utvidet adgang til å vurdere opphør av subsidiær beskyttelse og tilbakekall av oppholdstillatelse.

Finnmark politidistrikt

Med hilsen

Ellen Katrine Hætta
Politimester

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Saksbehandler
Kristine Shanika Østergård
Forvaltningsjurist